

## KÜLT OYUN DERLEMESİ

# İki boyutun altın çağı

Dünyada sükse yapmış 105 oyun: bağımsız devrimin klasikleri, Flash çağının kayıp efsaneleri ve Türkiye'de kraloyun.com ve oyunlar1.com kuşağının zirvesi.

|            |            |         |              |
|------------|------------|---------|--------------|
| 60         | 30         | 15      | 105          |
| Dünya · 2D | Flash çağı | Türkiye | toplam kayıt |

# Ne seçtim, neyi eledim

## KRİTER

Bir oyunun "kült" sayılması için üçünden en az ikisi: kalıcı topluluk, türü tanımlayan mekanik, ya da yıllar sonra hâlâ konuşuluyor olmak.

Grafik olarak 2D kalan (pixel-art, el çizimi, vektör, izometrik) oyunlar alındı. 3D motorlu ama 2D oynanışlı yapımlar elendi.

## KAYNAKLAR

oyunlar1.com

Arşiv "En İyi 500" + popüler listesi (2013)

kraloyun.com

"Efsaneler Köşesi" + kategori kataloğu

Armor / Newgrounds

Flash külliyatı ve topluluk sıralamaları

Wikipedia / MobyGames

Çıkış yılı ve geliştirici doğrulaması

## SINIRDA KALANLAR

Cave Story (2004), Bowman (2004), Alien Hominid (2004) — orijinal çıkışları 2005 öncesi ama kült statüleri tam bu on yılda oluştu; not olarak anıldı, listeye sayılmadı.

## BÖLÜM 01

# İki boyutun altın çağı

2005'te bir kişinin yaptığı oyunlar mağazalara girmeye başladı. On yıl sonra indie, sektörün en büyük hikâyesiydi. 60 klasiğin izini sürdüm.

# 01

# Temeller atılıyor

15 kayıt

## N

**2005**

Flash'ta fizik platformunun mihenk taşı; N+ doğdu.

## Knytt Stories

**2007**

Sessiz keşif platformu; seviye editörü kültü.

## I Wanna Be the Guy

**2007**

"Kaizo" türünün atası; internet kafe klasiği.

## Braid

**2008**

Zaman mekaniği; indie'yi ana akıma taşıdı.

## Spelunky

**2008**

Prosedürel mağara; roguelite şablonu.

## Samorost 2

**2005**

Amanita'nın elle çizilmiş, sözsüz dünyası.

## Dwarf Fortress

**2006**

ASCII grafikle on yıllardır süren kült.

## Everyday Shooter

**2007**

Müzik = silah; tek kişilik shmup deneyi.

## World of Goo

**2008**

Fizik bulmacası + karamsar mizah.

## N+

**2008**

N'nin konsol hali; XBLA dönemi klasiği.

## La-Mulana

**2005**

Acımasız bulmaca-metroidvania; 2012'de yenilendi.

## Aquaria

**2007**

Sualtı metroidvania; IGF büyük ödülü.

## Pac-Man CE

**2007**

2D arcade'in modern yeniden doğuşu.

## Castle Crashers

**2008**

4 kişilik beat'em up; hâlâ oynanıyor.

## Mega Man 9

**2008**

8-bit'e bilinçli dönüş; indie estetiğini meşrulaştırdı.

# Patlama yılları

15 kayıt

## Machinarium

2009

Konuşmasız robot hikâyesi; el çizimi zirve.

## Canabalt

2009

Tek tuşlu sonsuz koşunun icadı.

## Plants vs. Zombies

2009

Kule savunmasını kitlelere sevdirdi.

## Angry Birds

2009

Mobil oyunu ana akım yapan fenomen.

## Doodle Jump

2009

Telefonda ilk büyük "bir tur daha".

## Flower

2009

Duygusal 2D deneyim; "oyun sanat mı" tartışması.

## VVVVVV

2010

Yerçekimi çevirme; 8-bit estetiği.

## Super Meat Boy

2010

Hassas kontrolün altın standardı.

## Limbo

2010

Sessiz, tek renk; atmosferin gücü.

## Cut the Rope

2010

Fizik bulmacasının mobil zirvesi.

## The Binding of Isaac

2011

Sonsuz tekrar; roguelite patlaması.

## Bastion

2011

Anlatıcı + izometrik aksiyon.

## Terraria

2011

2D sandbox; 10+ yıl güncelleme aldı.

## Rayman Origins

2011

Elle çizilmiş animasyon; co-op kaosu.

## To the Moon

2011

RPG Maker'la yapılmış en duygusal hikâye.

# Türler ayrışıyor

15 kayıt

## Fez

2012

2D → 3D perspektif bulmacası.

## Hotline Miami

2012

Neon, synthwave, tek vuruşta ölüm.

## FTL: Faster Than Light

2012

Gemi yönetimi + roguelike.

## Mark of the Ninja

2012

2D stealth'in en iyisi.

## Super Hexagon

2012

Altı kenar, tek kural, saf panik.

## Botanica

2012

Amanita'nın en sevimli dünyası.

## Lone Survivor

2012

Silent Hill'in 2D psikolojik korkusu.

## Retro City Rampage

2012

GTA'nın 8-bit hali; lisans mizahı.

## Papers, Please

2013

Bürokrasi simülasyonu; ahlaki kült.

## Rogue Legacy

2013

Nesilden nesile zindan.

## Gunpoint

2013

Kablolama + dedektif mizahı.

## The Swapper

2013

Klon bulmacası; felsefi sci-fi.

## Rayman Legends

2013

Müzik seviyeleri efsane.

## Guacamelee!

2013

Meksika güreşi + metroidvania.

## Risk of Rain

2013

Zorluk arttıkça kaos artar.

# Zirve ve kapanış

15 kayıt

## Shovel Knight

**2014**

8-bit'e mektup; en çok kopyalanan formül.

## Broforce

**2015**

Aksiyon filmi parodisi; co-op kaosu.

## Nidhogg

**2014**

İki kişilik eskrim; en tatlı küfür makinesi.

## Luftrausers

**2014**

Vlambeer uçak kaosu.

## This War of Mine

**2014**

Savaşta siviller; moral yıkımı.

## The Banner Saga

**2014**

Viking taktik RPG; 2D sanat.

## Shantae: Pirate's Curse

**2014**

WayForward pixel sanatı.

## Titan Souls

**2015**

Tek ok, tek vuruş boss'lar.

## Undertale

**2015**

Şiddetsizlik mekaniği; en büyük kült.

## Ori and the Blind Forest

**2015**

2D'nin görsel zirvesi.

## Axiom Verge

**2015**

Tek kişilik Super Metroid aşk mektubu.

## Crypt of the NecroDancer

**2015**

Ritim + roguelike; müzikle dövüş.

## Nuclear Throne

**2015**

Vlambeer'in bullet-hell roguelite'ı.

## Downwell

**2015**

Tek tuş, kuyuya iniş; telefon klasiği.

## Environmental Station Alpha

**2015**

Gizli cevher; sert metroidvania.

## BÖLÜM 02

# Tarayıcının kayıp efsaneleri

Flash 2005-2014 arasında dünyanın en büyük oyun platformuydu: kurulum yok, kayıt yok, tek tık. 2021'de tarayıcılardan silindi.

# 02

# Portal dönemi

15 kayıt

## Storm the House

**2005**

Savunma + nişancı; ofis molalarının kralı.

## Line Rider

**2006**

Kızak çiz, fizik izle; internetin ilk oyuncağı.

## Fancy Pants Adventure

**2006**

El çizimi akıcı platformer; Brad Borne.

## Swords and Sandals

**2006**

Gladyatör dövüşü + RPG; flash efsanesi.

## Boxhead

**2006**

Zombi hayatta kalma; Sean Cooper.

## Territory War

**2006**

Sıra tabanlı çöp adam savaşı.

## Bloons Tower Defense

**2007**

Kule savunmasının Flash hali; Ninja Kiwi.

## The Last Stand

**2007**

Zombi hayatta kalma + arkadaş kurtarma.

## Sushi Go Round

**2007**

Miniclip'te 60M indirme; restoran kaosu.

## Papa's Pizzeria

**2007**

Flipline'ın "Papa's" serisi başladı.

## Bloxorz

**2007**

Blok yuvarlama bulmacası; saf minimalizm.

## QWOP

**2008**

Bennett Foddy; ragdoll cehennemi.

## Dino Run

**2008**

Kaçış paniği; piksel dinozor.

## Achievement Unlocked

**2008**

Meta mizah; fil.

## Pandemic 2

**2008**

Salgın simülasyonu; Madagascar şakası.

# Zirve yılları

15 kayıt

## Age of War

**2008**

Çağ çağ ilerleyen savunma savaşı.

## Stick War

**2009**

Çöp adam stratejisi; Order Empire.

## Crush the Castle

**2009**

Angry Birds'ün atası; mançınık fiziği.

## Duck Life

**2009**

Ördek yarıştırma; çocuk kitlesinin kültü.

## Learn to Fly

**2009**

Penguen fırlatma; yükseltme döngüsü.

## Happy Wheels

**2010**

Ragdoll vahşeti; okul kantini efsanesi.

## Give Up Robot

**2010**

Kanca + roket; acımasız zorluk.

## Red Ball

**2009**

Yuvarlanan top fizik platformer.

## Cactus McCoy

**2011**

Flipline'ın çöl dövüşü platformeri.

## Burrito Bison

**2011**

Fırlatma fiziği; sonsuz tekrar.

## Super House of Dead Ninjas

**2011**

Hızlı, akıcı ninja; gizli cevher.

## Kingdom Rush

**2011**

Tower defense'ın mobil zirvesi.

## Epic Battle Fantasy

**2009**

JRPG parodisi; Matt Roszak.

## Strike Force Heroes

**2011**

Çok oyunculu Flash nişancısı.

## Sonny

**2008**

Flash'ta sıra tabanlı RPG; zombi hikâyesi.

## BÖLÜM 03

# Türkiye'nin ilk oyun kuşağı

kraloyun.com ve oyunlar1.com, milyonlarca Türk çocuğunun ilk oyun deneyimiydi. Arşiv listeleri hâlâ o dönemi gösteriyor.

# 03

# Efsaneler köşesi

15 kayıt

## Süper Mario Flash

**2007**

oyunlar1.com Top 500'ün 1 numarası; tarayıcıda Mario.

## Penaltı 2010

**2010**

Dünya Kupası ateşi; portal klasiği.

## Savaş Çağı

**2008**

Çağ çağ ordu kurma; Top 500 klasiği.

## Bubble Trouble

**1996**

Efsaneler Köşesi; balon patlatma.

## Bebek Mario

**2000' ler**

oyunlar1.com popüler listesinde #5; Mario'nun bebek versiyonu.

## Ateş ile Su

**2009**

İki kişilik ko-op; oyunlar1.com popüler listesinde #4.

## Kırmızı Top

**2009**

Popüler listesinde #3; top yuvarlama.

## Çöp Adam Savaşları

**2009**

Çöp adam stratejisi; okul bilgisayarlarında.

## Altın Madeni

**2003**

Kanca + altın; portalların demirbaşı.

## Okey / Tavla

**2000' ler**

KralOyun'un çoklu oyun çekirdeği; hâlâ canlı.

## Futbol Dersi (Sports Heads)

**2011**

Kafa kafaya futbol; TR'de en çok oynanan spor.

## Kaktüs Adam

**2011**

Çöl dövüşü; Top 500'de üst sıralarda.

## Moorhuhn Shooter

**1999**

KralOyun "Efsaneler Köşesi"; tavuk avı.

## Süper Barmen

**2000' ler**

Efsaneler Köşesi; servis kaosu.

## Yastık Savaşı

**2010' lar**

oyunlar1.com ana sayfa klasiği; iki kişilik.

# Bugün hâlâ oynanabiliyor mu?

## AYAKTA

60+

Steam / konsol mağazalarında satılıyor.  
Terraria, Binding of Isaac, Shovel Knight hâlâ güncelleme alıyor.

## RESTORE EDİLDİ

Ruffle

Flash oynatıcısı 12 Ocak 2021'de tarayıcılardan kaldırıldı. Ruffle emülatörü sayesinde arşiv oyunların bir kısmı yeniden açılıyor.

## KAYIP

On binlerce

Sunucusu kapanan, .swf dosyası hiç arşivlenmemiş oyunlar. oyunlar1.com bugün 404 — kraloyun.com ise ayakta.

## EN İYİ DURUMDAKİLER

Braid · Castle Crashers · Terraria · Super Meat Boy · Hotline Miami · Spelunky · The Binding of Isaac · Shovel Knight · Undertale · Ori — hepsi bugün hâlâ satın alınabilir.

Flash tarafında ise QWOP, Line Rider, Happy Wheels ve Ateş ile Su dışında çoğu isim yalnızca Wayback Machine ve Ruffle üzerinden yaşıyor.

# On yılın en kalıcı on oyunu

Undertale · Hotline Miami · The Binding of Isaac · Shovel Knight · Braid · Super Meat Boy · Papers, Please · Terraria · Cave Story · FTL

Ortak nokta: hepsi tek kişi ya da çok küçük bir ekiple yapıldı ve hepsi bir mekaniği sıfırdan yeniden tanımladı.